

نيڪيون لڪايو

23-01-2020

هفتيوار سنتن پري اجتماع ۾ ٿيڻ وارو
سُنتن پريو بيان

(For Islamic Sisters)

هر مبلغ بیان کرڻ کان پهريان گهٽ ۾ گهٽ ٽي ڀيرا پڙهي

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
أَمَّا بَعْدُ فَأَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط

نیکیوں لکایو

وَعَلَىٰ إِلَيْكَ وَأَصْحَبِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ
وَعَلَىٰ إِلَيْكَ وَأَصْحَبِكَ يَا نُورَ اللَّهِ

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ
الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا نَبِيَّ اللَّهِ

درود پاڪ جي فضيلت

حضرت سيدنا عبد الرحمن بن احمد رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: (هڪ دفعي غُسل دوران) حَمَامَ ۾ ڪرڻ سبب مون کي هٿن ۾ سخت تڪليف محسوس ٿي رهي هئي، پوءِ منهنجي هٿن ۾ سُوج به ٿي پئي، انهيءَ تڪليف جي عالم ۾ مون کي نند اچي وئي، سٽس ته خواب ۾ جناب رسالتِ مآب صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو مبارڪ چهرو نظر آيو، پاڻ سڳورن صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ مون کي فرمايو: اي منهنجا پٽ! تنهنجي دُرود مون کي (تو ڏانهن) مُتَوَجِّح ڪيو. صُبْحُ أُتَيْسَ ته مُصْطَفِي جَانِ رحمت، شفيع اُمّت صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي بَرَڪت سان سُوج ۽ درد جو نالو نشان تائين متجي چُڪو هو. (سعادة الدارين، الباب الرابع فيماورد من لطائف... الخ، ص 140)

اے طبيب! جلد آئاندي مدينے والے
ياني مدد کو آئاندي مدينے والے

یہ مریض مر رہا ہے ترے ہاتھ میں شفاء ہے
مجھے آفتوں نے گھیرا ہے مصیبتوں کا ڈیرا

(وسائلِ بخشش مرہم، ص ۴۲۷-۴۲۵)

صَلَّى اللَّهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

صَلُّوْا عَلَيَّ الْحَبِيبِ!

پياريون پياريون اسلامي پيٽرون! ثواب حاصل ڪرڻ خاطر بيان ٻڌڻ کان پهريان سنيون سنيون نيٽون ڪري وٺون ٿيون. فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ”بَيِّنَةُ الْمُؤْمِنِ خَيْرٌ مِّنْ عَمَلِهِ“ يعني مسلمان جي نيٽ ان جي عمل کان بهتر آهي. (المعجم الكبير، سهل بن الساعدي... الخ ج 6، ص 185، الحديث: 5942)

ٻه مدني ڳال: (1) بغير سني نيٽ جي ڪنهن به نيڪ عمل جو ثواب ناهي ملندو. (2) جيتريون سنيون نيٽون وڌيڪ، اوترو ثواب به وڌيڪ.

بيان ٻڌڻ جون نيٽون

نگاهون جهڪائي پوري توجه سان بيان ٻڌندس ❁ تڪ لڳائي ويهڻ
 بدران علمِ دين جي تعظيم خاطر جيترو ٿي سگهيو ٻئي گوڏا وڇائي ويهندس
 ❁ ضرورت پوڻ تي ٻين اسلامي پيٽرن جي لاءِ سرڪي جاءِ ڪشاده ڪندس
 ❁ ڏکو وغيره لڳو ته صبر ڪندس، گهوري ڏسڻ ۽ اٽڪڻ کان بچندس ❁
 صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! اُذْكُرُوا اللَّهَ، تُوْبُوا اِلَيَّ اللهُ! وغيره ٻڌي ثواب ڪمائڻ ۽ صدا لڳائڻ
 واريءَ جي ڍل جوئي جي لاءِ آهسته آواز سان جواب ڏيندس ❁ بيان کان پوءِ
 پاڻ اڳتي وڌي سلام، مصافحو ۽ انفرادي ڪوشش ڪندس- دوران بيان موبائل
 جي غير ضروري استعمال کان بچندس، نه بيان ريكارڊ ڪندس نه ٽي ٻئي
 ڪنهن قسم جو آواز چو ته ان جي اجازت ناهي، جيڪو ڪجهه ٻُڌندس، ان کي
 ٻڌي ۽ سمجهي ڪري ان تي عمل ڪرڻ ۽ ان کي بعد ۾ ٻين تائين پهچائي
 نيڪي جي دعوت عام ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪندس.

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيٽرون! اسان جي اڄ جي بيان جو موضوع آهي ”نيڪيون لکايو“ هن بيان ۾ نيڪيون لکائڻ جي متعلق آيتِ قرآني ۽ احاديث مبارڪ، نيڪيون لکائڻ جي حوالي سان بزرگانِ دين رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ جي سوچ، نيڪيون لکائڻ جا فضائل، نيڪيون لکائڻ جي حوالي سان بزرگانِ

دين رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ جا اقوال ۽ واقعا ۽ ٻيا ڪيئي اهم نڪتا هن بيان ۾ اسان
بدنديو سڀني. اي ڪاش! اسان کي سڄو بيان سنين سنين نيتن ۽ مڪمل
توجه سان ٻڌڻ نصيب ٿي وڃي. آمين

صديق اڪبر رَضِيَ اللهُ عَنْهُ جو لکيل عمل

اميرالمؤمنين حضرت فاروق اعظم رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ رات جي وقت مديني شريف
جي ڪنهن علائقي ۾ رهڻ واري هڪ نابينا پوڙهي عورت جا گهريلو ڪم
ڪار ڪندا هئا، پاڻ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ان پوڙهي جي لاءِ پاڻي پري ايندا هئا ۽ ان جا
سڀئي ڪم ڪندا هئا. معمول مطابق هڪ ڏينهن پوڙهي جي گهر آيا ته اهو
ڏسي حيران ٿي ويا جو سڀئي ڪم ان کان پهريان ئي ڪو ڪري ويو هو.
بهرحال ٻئي ڏينهن ٿورو جلدي آيا تڏهن به اها ئي صورت حال هئي جو سڀ
ڪم پهريان ئي ٿي چڪا هئا. جڏهن به ٿي ڏينهن ائين ٿيو ته پاڻ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ کي
بيقرار ٿي ته اهڙو ڪير آهي جيڪو مون کان نيڪين ۾ وڌي وڃي ٿو؟ هڪ
ڏينهن پاڻ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ ڏينهن جو ئي اچي ڪري ڪٿي لڪي ويهي رهيا جڏهن
رات ٿي ته ڏٺائون ته وقت جا خليفو اميرالمؤمنين حضرت ابوبڪر صديق رَضِيَ اللهُ
عَنْهُ تشریف کڻي آيا ۽ ان نابينا پوڙهي جي گهر جا سمورا ڪم ڪري ورتا.
اميرالمؤمنين حضرت فاروق اعظم رَضِيَ اللهُ عَنْهُ تمام گهڻا حيران ٿيا ته وقت جا
خليفو هئڻ جي باوجود اهڙي انڪساري! ارشاد فرمائائون: حضرت ابوبڪر رَضِيَ اللهُ
عَنْهُ ئي ته آهن جيڪي مون کان نيڪين ۾ وڌي ويندا آهن. (کنز العمال، ڪتاب
الفضائل، باب فضائل الصحابة، فضل الصديق... الخ، الجزء: ۱۲، ۲۲۱/۶، حديث: ۳۵۶۰۲)

پياريون پياريون اسلامي پيڙيون! ڏنو اوهان اميرالمؤمنين حضرت ابوبڪر
صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ وقت جا خليفو هئڻ جي باوجود ان نابينا پوڙهي جي گهر جا
ڪم ڪار پاڻ پنهنجي مبارڪ هٿن سان ڪندا هئا.

اها به خبر پئي ته اميرالمؤمنين حضرت ابوبڪر صديق رَضِيَ اللهُ عَنْهُ هن ڳالهه
کي بلڪل پسند نه ڪندا هئا جو ڪو ٻيو انهن جي عمل کي ڏسي سندن
تعريف ڪري، تڏهن ته رات جي اونداهيءَ ۾ لڪي ڪري ان نابينا پوڙهي جي

گهر جا ڪم ڪري وٺندا هئا.

عطا ڪرڻ ۽ اخلاص کي مجھ ڪو نعمت نه نزديڪ آئي يا ايلي

صَلُّوا عَلَيَّ الْحَبِيبِ صَلَّى اللهُ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيٽرون! الله پاڪ جا نيڪ بانها شهرت کي پسند نه ڪندا هئا جڏهن ته اسان مان هڪ تعداد آهي جيڪا اهڙو انداز اختيار ڪندي آهي جو ان جي شهرت ٿئي، ان جي مشهوري ٿئي، جڏهن ته الله وارا پنهنجين عبادتن ۽ نيڪ عملن کي لڪائڻ جي ڪوشش ڪندا هئا، جيئن

شهرت کان پوءِ مان زندهه رهڻ نٿو چاهيان

حضرت علامه يافعي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ نقل ڪن ٿا ته: هڪ بزرگ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ هي دعا گهرندا هئا ته ”ياالله! مون کي پنهنجي فضل و ڪرم سان خوب نوار پر مون کي ماڻهن ۾ مشهور نه ڪر جيئن ماڻهو مون کي نه سڃاڻن“ هڪ رات پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ نماز ۾ گريه و زاري فرمائي رهيا هئا ته ڪجهه ماڻهن ڏٺو ته انهن جي مٿي تي هڪ نوراني قنديل (فانوس) روشن آهي جنهن جي روشني اکين کي حيران ڪري رهي آهي. صبح پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ جي بارگاهه ۾ رات واري ڪرامت جو ذڪر ڪيو ويو ته اهي بي چين ٿي ويا ته ماڻهن تي انهن جي عبادت جو ظاهر ٿي وئي؟ يڪدم پنهنجا مبارڪ هٿ بارگاهه الاهي ۾ کنيا ۽ عرض ڪيائين: ”اي منهنجا رازدار پروردگار! منهنجو راز ته ظاهر ٿي چڪو، هاڻي مان هن شهرت کان پوءِ زندهه نٿو رهڻ چاهيان.“ اهو چوندي پنهنجو مٿو سڄدي ۾ رکي ورتو. ماڻهن هلائي ڏٺو ته هو انتقال ڪري چڪو هو.

(روض الريحان، الحكاية الخمسون بعد الثلاث مئة، ص. 288)

نيڪيون لکائڻ جو نرالو انداز

حضرت ابو الحسن محمد بن اسلم طوسي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ پنهنجون نيڪيون

لڪائڻ جو تمام گهڻو خيال فرمائيندا هئا، ايستائين جو هڪ ڀيري فرمائڻ لڳا: جيڪڏهن منهنجو وس هلي ته عمل لکڻ وارن ٻنهي ملائڪن کان به لڪي عبادت ڪريان! حضرت ابو عبدالله رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ چون ٿا: ائون ويهه سالن کان وڌيڪ عرصو حضرت ابو الحسن رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ جي صحبت ۾ رهيس پر جُمُعَةُ الْمَبَارَكِ (۽ ٻين فرضن ۽ واجبن) کان علاوه ڪڏهن سندن کي ٻه رڪعتون نفل پڙهندي به نه ڏسي سگهيس. پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ پاڻي جو ٿانو کڻي پنهنجي خاص ڪمري ۾ تشریف کڻي ويندا هئا ۽ اندران دروازو بند ڪري ڇڏيندا هئا. مان ڪڏهن به معلوم نه ڪري سگهيس ته پاڻ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ڪمري ۾ ڇا ٿا ڪن، ايستائين جو هڪ ڏينهن سندن ننڍڙو زور سان روئڻ لڳو. ۽ ان جي ماءُ کيس چپ ڪرائڻ جي ڪوشش ڪري رهي هئي، مون پڇيو: هي ننڍڙو آخر هيترو ڇو روئي رهيو آهي؟ بيبي صاحب فرمايو: هن جا والد يعني حضرت ابوالحسن طوسي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ ڪمري ۾ داخل ٿيڻ کان پوءِ قرآن جي تلاوت ڪندا آهن ۽ روئندا آهن ته اهو به انهن جو آواز ٻڌي روئڻ لڳندو آهي! شيخ ابو عبدالله رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائڻ ٿا: حضرت سيّدنا ابوالحسن طوسي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ (ڏيکاءُ جي تباه ڪارين کان بچڻ جي لاءِ) نيڪيون لڪائڻ جي ايتريقدر ڪوشش فرمائيندا هئا جو پنهنجي ان ڪمري مان عبادت ڪرڻ کان پوءِ ٻاهر نڪرڻ کان پهريان پنهنجو منهن ڏوٽي اکين ۾ سرمو لڳائيندا هئا ته جيئن منهن ۽ اکيون ڏسي ڪنهن کي اهو اندازو نه ٿئي ته هي رنا هئا!

(حلية الاولياء، محمد بن اسلم، ۲۵۴/۹، رقم: ۱۳۸۰۳)

آداب تلاوت

پياريون پياريون اسلامي پيڙهون! معلوم ٿيو تلاوتِ قرآن ڪندي يا ٻڌندي روئڻ اسان جي بزرگانِ دين جو طريقو بلڪ سنتِ مصطفيٰ آهي. حضور ڪريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ قرآن ڪريم جي تلاوت ڪندي ۽ ٻڌندي وقت ڪڏهن ڪڏهن مبارڪ اکين مان مبارڪ لڙڪ وهائيندا هئا، دورانِ تلاوت جڏهن الله پاڪ جي شان ۽ عظمت، بزرگي ۽ ڪبريائي جو تصور ذهن ۾ رهندو ته روئڻ نصيب

ٿيندو. جڏهن اهو تصور قائم ٿيندو ته مان پنهنجي رب ڪريم جي فرمانن کي پڙهي رهي آهيان ته روئڻ نصيب ٿيندو. جڏهن اهو تصور قائم ٿيندو ته منهنجو رب مون سان هم ڪلام آهي ته روئڻ نصيب ٿيندو. جڏهن قرآن ڪريم کي سمجهي ڪري ترجمي ۽ تفسير سان پڙهنديون سين ته روئڻ نصيب ٿيندو. جڏهن الله پاڪ جي سخت پڪڙ، قيامت ۽ جهنم جي حالتن تي غور ڪنديون سين ته روئڻ نصيب ٿيندو.

رونه والي آنڪھين مانگو، رونا سب ڪا ڪام نھين
ذڪرِ محبت عام ھے ليڪن سوزِ محبت عام نھين

حڪايت

حضرت صالح مري رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: مون خواب ۾ حضور ڪريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جي سامهو قرآن پاڪ جي تلاوت ڪئي ته پاڻ ڪريم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جن پڇيو: اي صالح! هي ته تلاوتِ قرآن آهي روئڻ ڪٿي آهي؟ (احياء العلوم، ۸۳۶/۱)

نيڪيون لکائڻ جي فضيلت

اسان جي هادي ۽ رهبر، محبوبِ اڪبر، مڪي مديني جي تاجور صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ به اسان کي نيڪيون لکائڻ جي ترغيب ڏياري آهي. جيئن

ارشاد فرمايائون: توهان مان جيڪو به نيڪ عمل لکائڻ جي استطاعت رکندو هجي ته ان کي گهرجي ته اهو ائين ئي ڪري (يعني پنهنجي نيڪ عملن کي لکائي). (جامع صغير، ص ۵۱۲، حديث: ۸۶۰۵) (رساله نيڪياں چهاو، ص ۱۲)

رحمت واري نبي، محمدِ عربي، صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمايو: اهو ذڪر جنهن کي محافظ ملائڪ به نه ٻڌي سگهن، ان ذڪر تي جنهن کي اهي ٻڌي سگهن، 70 درجا وڌيڪ فضيلت رکي ٿو. (کنز العمال، ڪتاب الاذڪار، باب الاول في الذڪر وفضيلته، ۲۲۷/۱، جز: ۱، حديث: ۱۹۲۵-رساله نيڪياں چهاو، ص ۱۲)

ڪاش! اسان پنهنجا نفل روزا، نفل نماز، نفل حج ۽ عمرو، صدقو ۽ خيرات، ديني خدمتون اسلامي پيڻن کي ٻڌائڻ کان بچون. تهجد، اشراق ۽ چاشت ۽ اوابين وغيره نفلن کي جيترو ٿي سگهي اسلامي پيڻن کان لکايون. نفلي نمازون لکي ڪري پڙهڻ جي عادت بڻايون. اچو مان توهان کي فضيلت ٻڌايان ٿي، جيئن

جهنم کان آزادي جو سبب

اميراهلسنت، حضرت علامه مولانا محمد الياس عطار قادري دَامَتْ بَرَكَاتُهَا الْعَالِيَه فيضانِ نماز جي صفحي 79 تي لکن ٿا: سرڪارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمايو: جيڪو تنهائي ۾ ٻه رڪعتون نماز پڙهي هن طرح جو الله پاڪ ۽ ان جي ملائڪن کانسواءِ ڪوبه نه ڏسي ان جي لاءِ جهنم کان آزادي لکي ويندي آهي. (کنز العمال، ڪتاب الصلاة، باب الاول في فضل الصلوة، 4 / 125، جز: 7، حديث: 19015)

وڌيڪ 4 فرمانِ مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ٻڌو ۽ سمجهو. جيئن ته

- (1) فرمايائون: انسان جو اهڙي جڳهه نفل پڙهڻ جتي ماڻهو ان کي نه ڏسندا هجن، ماڻهن جي سامهون ادا ڪيون ويندڙ 25 نمازن جي برابر آهي. (کنز العمال، ڪتاب الاخلاق، باب الاخلاص، 12/2، جز: 3، حديث: 5263)
- (2) فرمايائون: پوشيده (يعني لڪائي ڏنو ويندڙ) صدقو رب تعاليٰ جي غضب کي ٿڌو ڪندو آهي. (معجم كبير، 261/8، حديث: 8014)
- (3) فرمايائون: پوشيده (يعني لڪي ڪيو ويندڙ) عمل اعلانيه عمل کان 70 ڀيرا افضل آهي. (فردوس الاخبار، 129/3، حديث: 4348)
- (4) فرمايائون: پوشيده (يعني لڪي ڪيو ويندڙ) عمل اعلانيه عمل کان افضل آهي. (فردوس الاخبار، 347/2، حديث: 3572)

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! يا رڪو! نيڪيون لڪائڻ جو مقصد نيڪيون ضايع ٿيڻ کان بچائڻ آهي، چوٽه نفس و شيطان انسان جا ڪليا دشمن آهن. نفس و شيطان انسان کي نيڪيون ڪرڻ کان روڪيندا آهن ۽ جيڪڏهن انسان همت ڪري نيڪي ڪري به وٺي ته نفس و شيطان انسان جي دل ۾ نيڪين جي اظهار جي خواهش پيدا ڪندا آهن ته جيئن ٻانهو پنهنجا نيڪ اعمال ٻڌائي پنهنجون نمازون، تلاوت، ذڪر و اذڪار، صدقو ۽ خيرات وغيره وغيره ٻڌائي پنهنجي تعريف ڪرائي ۽ تڪبر جي ڪڏ ۾ وڃي ڪري ته جيئن ٻانهو حب جاه (يعني پنهنجي عزت کي پسند ڪرڻ) جي مرض ۾ مبتلا ٿئي ته جيئن ٻانهو رياڪاري جي تباهڪاري ۾ برباد ٿئي وڃي.

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! اسان کي اهو گهرجي ته پنهنجي ڪنهن به نيڪ عمل کي جيترو ٿئي سگهي لڪايون، بنا ضرورت ڪنهن کي نه ٻڌايون. چوٽه نيڪين جو اظهار ڪرڻ سان انسان جي نيڪين ۾ ڪمي ٿئي سگهي ٿئي، نيڪين جو اظهار ڪرڻ سان انسان جون نيڪيون برباد ٿئي سگهن ٿيون ۽ نيڪين جو اظهار ڪرڻ سان انسان گناهگار به ٿئي سگهي ٿو. الله پاڪ اسان جي حال تي رحم فرمائي، نيڪي ڪري ان کي لڪائڻ مشڪل آهي ناممڪن ناهي. نيڪي ڪرڻ ۾ مشقت ٿيندي آهي پر نيڪي لڪائڻ جي مشقت، نيڪي ڪرڻ جي مشقت کان به وڌيڪ آهي. جيئن

معلم انسانيت، نبي رحمت، شفيع امت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ارشاد فرمايو: بیشک عمل ڪري ان کي رياڪاري کان بچائڻ عمل ڪرڻ کان وڌيڪ مشڪل آهي ۽ انسان ڪو عمل ڪندو آهي ته ان جي لاءِ اهڙو نيڪ عمل لکيو ويندو آهي جيڪو تنهنائي ۾ ڪيو ويندو آهي ۽ ان جي لاءِ ستر (70) پيرا ثواب وڌايو ويندو آهي، پوءِ شيطان ٻانهي کي اڀاريندو رهندو آهي ايسيتائين جو اهو هن

عمل کي ماڻهن جي سامهون ظاهر ڪري ڇڏيندو آهي ته هاڻي ان لاءِ اهو عمل پوشيده جي بدران اعلانيه لکيو ويندو آهي ۽ ثواب ۾ ستر (70) ڀيرا اضافو متايو ويندو آهي. شيطان وري انسان کي اڀاريندو رهندو آهي ايسيتائين جو اهو ٻيو ڀيرو ماڻهن جي سامهون ان عمل جو ذڪر ڪندو آهي ۽ چاهيندو آهي ته ماڻهو به هن جو تذڪرو ڪن ۽ ان عمل تي ان جي تعريف ڪئي وڃي پوءِ ان کي اعلانيه مان مٿائي رڳو ڪري ڇڏيو ويندو آهي پوءِ ٻانهو الله پاڪ کان ڊڄي، پنهنجي دين جي حفاظت ڪري ۽ بيشڪ رڳو ڪري شرڪ اصغر آهي. (نيڪياں چهاؤ، ص 22)

بنا دے مجھ کو الہی خلوص کا پیکر
 قریب آئے نہ میرے کبھی ریا یا رب
 (وسائلِ بخشش مرمم، ص 78)

حضرت علامہ عبدالغني نابلسي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: جڏهن رڳو ۽ اخلاص مان هر هڪ ۾ شيطاني چالون ۽ ڌوڪي بازيون آهن ته توکي هوشيار رهڻ لازم آهي. پوءِ! جيڪڏهن توکي خبر نه پئي ته تون مخلص آهين يا رڳو ڪار ته پوءِ توکي پنهنجا نيڪ عمل لڪائڻ ئي بهتر آهي جو هن ۾ تنهنجي لاءِ ڪنهن قسم جو نقصان ناهي.

صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

اچو! رڳو ڪاري جي آفت کان نجات ماڻڻ ۽ نيڪيون لڪائڻ جو ذهن بنائڻ لاءِ حضرت داؤد طائي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ جي سيرت جو ايمان افروز واقعو ٻڌون ٿيون، جيئن

چاليهه سال نفل روزا رکيا پر.....

حضرت داؤد طائي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ مسلسل چاليهه (40) سال تائين روزا رکندا رهيا پر پاڻ

سبحان الله عليه جي اخلاص جو اهو عالم هو جو پنهنجي گهر وارن کي به خبر نه پوڻ ڏني. اهو هن طرح جو ڪم تي ويندي منجهند جو کاڌو ساڻ کڻي ويندا هئا ۽ رستي ۾ ڪنهن کي ڏٺي ڇڏيندا ها، مغرب کانپوءِ گهر اچي کاڌو کائيندا هئا. (تاريخ بغداد، داود بن نصير، ۳۴۶/۸)

پياريون پياريون اسلامي پيٽرون! پنهنجي نيڪ عملن، روزن ۽ صدقو ۽ خيرات کي پوشيده رکڻ جي متعلق حضرت عيسيٰ روح الله عليه السلام جو ارشاد آهي: جڏهن توهان مان ڪنهن هڪ کي روزو هجي ته اهو پنهنجي مٿي ۽ ڏاڙهي ۾ تيل لڳائي ۽ چپن تي به هٿ ڦيري ته جيئن ماڻهن کي معلوم نه ٿئي ته اهو روزيدار آهي ۽ جڏهن ساڄي هٿان ڏٺي ته کاٻي هٿ کي خبر نه پوي ۽ جڏهن نماز پڙهي ته پنهنجي دروازي تي پردو وجهي ڇڏي. (احياء العلوم، ڪتاب ذم الجاه والرياء، الشرط الثاني... الخ، بيان ذم الرياء، ۳۶۱/۳)

مرا هر عمل بس ترے واسطے ہو   کر اخلاص ایسا عطا یا الہی
ریا کاریوں سے سیاہ کاریوں سے   بچا یا الہی بچا یا الہی

پياريون پياريون اسلامي پيٽرون! نيڪين کي جيڪا لکائي سگهندي هجي، ان کي لکائڻ گهرجي چو ته پوشيده عمل افضل آهي. پوشيده عمل، اعلانيه عمل کان ستر پيرا وڌيڪ فضيلت رکندو آهي. تنهائي ۾ لکي نفل پڙهڻ ڪنهن انسان جي سامهون پڙهڻ کان افضل آهي. تنهائي ۾ لکي ڪري 2 رکعت نفل پڙهڻ واري جي لاءِ جهنم کان آزادي لکي ويندي آهي. پوشيده عمل الله پاڪ جي غضب کي ٿڌو ڪندو آهي، پوشيده عمل تکبر کان بچائيندو آهي، پوشيده عمل حب جاه (يعني پنهنجي عزت پسند ڪرڻ) کان بچائيندو آهي، پوشيده عمل ریاڪاري جي تباڪاري کان بچائيندو آهي، پوشيده عمل گناهن جي بخشش ۽ فرشتن جي حفاظت حاصل ڪرڻ جو سبب بڻجندي آهي. جيئن

اڪيلائي ۾ عبادت جي فضيلت

تابعِي بزرگ حضرت كعبُ الاحبار رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا: جنهن هڪ رات به اللهِ ڪريم جي اهڙي عبادت ڪئي جو ان کي ڪو سڃاڻڻ وارو نه ڏسي ته اهو گناهن کان ائين نڪري ويو جيئن پنهنجي رات کان (ڏينهن جي طرف) نڪري ويندو آهي. (حلية الاولياء، كعب الاحبار، ۴۲۰/۵، رقم: ۷۵۹۰)

عملن کي لڪائڻ جي فضيلت

وڌيڪ فرمائن ٿا: جنهن کي اهو پسند هجي ته ملائڪن جي هڪ وڏي جماعت ان جي لاءِ دعاءِ مغفرت ڪري، ان جي حفاظت ڪري ۽ غمن کان بي نياز ٿي وڃي ته ان کي گهرجي ته جيترو ٿي سگهي گهر ۾ لڪي نماز پڙهي.

صدقو ۽ خيرات پوشيده طور ڏيڻ وارن جي تعريف قرآن ڪريم ۾ ڪئي وئي آهي. جيئن سڀاري 3 سورة البقره جي آيت نمبر 271 ۾ خدائِ ڪريم جو فرمانِ عاليشان آهي:

اِنْ تُبْدُوا الصَّدَقَاتِ فَنِعِمَّا هِيَ ۗ وَاِنْ تُخْفُوها وَتُؤْتُوها الْفُقَرَاءَ

فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۗ وَيُكَفِّرُ عَنْكُمْ مِّنْ سَيِّئَاتِكُمْ ۗ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾

ترجمو ڪنزالايمان: جيڪڏهن توهان خيرات ظاهر ڪري ڏيو ته ڪهڙي نه چڱي ڳالهه آهي، ۽ جيڪڏهن لڪائي فقيرن کي ڏيو ته اهو توهان جي واسطي سڀ کان پلو آهي ۽ ان ۾ توهان جا ڪجهه گناه گهٽ ٿيندا ۽ الله کي توهان جي ڪمن جي خبر آهي.

نيڪين کي لڪائڻ لاءِ ڪوڙ ڳالهائڻ ڪيئن؟

پياريون پياريون اسلامي پيڻيون! رياڪاري وغيره جي تباهڪاري کان بچڻ

لاءِ نيڪين کي لڪائي رکڻ ضروري آهي پر نيڪين کي لڪائڻ لاءِ ڪوڙ ڳالهائڻ جي هرگز اجازت ناهي. مثلاً حج، نفل روزو، نفل نماز، حفظِ قرآن، عالم هئڻ، يا سیده هئڻ جي متعلق ڪو پيچي ته ڪوڙ ڳالهائڻ جي هرگز اجازت ناهي.

نيڪين جي اظهار جون جائز صورتون

پياريون پياريون اسلامي پيڙهن! نيڪين کي جيترو ٿي سگهي لڪائي رکڻ ئي ۾ عافيت آهي پر ڪجهه صورتون ۾ سٺي نيت سان ان جي اظهار جي به اجازت آهي، مثلاً اهڙي عورت جيڪا ٻين اسلامي پيڙهن جي پيشوا (اڳواڻ) هجي، اسلامي پيڙهن ان سان عقيدت ۽ محبت رکنديون هجن ۽ نيڪ اعمال ۾ ان جي پيروي ڪنديون هجن ته اهڙي عورت جو اسلامي پيڙهن جي ترغيب جي نيت سان پنهنجي عمل کي ظاهر ڪرڻ نه صرف جائز آهي بلڪ افضل آهي.

حضرت عبدالله ابن عمر رضي الله عنهما کان روايت آهي ته نبي ڪريم صلى الله عليه وآله و سَلَّمَ ارشاد فرمايو: پوشيده عبادت اعلانيه عبادت کان افضل آهي ۽ جنهن جي انسان پيروي ڪندا هجن ان جي اعلانيه عبادت پوشيده عبادت کان افضل آهي. (شعب الایمان، باب فی السرور بالحسنة والاعتمام بالسنة، ۳ ۷۶/۵، حديث: ۷۰۱۲) پنهنجي ذات کان تهمت دور ڪرڻ ۽ اسلامي پيڙهن کي بدگماني کان بچائڻ لاءِ به پنهنجي عمل کي ظاهر ڪرڻ جي اجازت آهي. جيئن تفسير روح البيان ۾ آهي ته جيڪڏهن نيڪ عمل فرائضن مان هجن ته فرائض جي حق مان اهو آهي ته ان جو اعلان ۽ تشهير ڪئي وڃي. رسول ڪريم صلى الله عليه وآله و سَلَّمَ جو فرمان عظيم آهي: الله پاڪ جي فرضن کي لڪائڻ نه گهرجي. (النهاية، باب الغين مع الميم، ۳۴۸/۳)

صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيڙن! انسان کي گهرجي ته ان جي اندر جيڪا به خوبي هجي يا ان کي ڪو به نيڪ عمل ڪرڻ جي سعادت نصيب ٿئي ته الله پاڪ جو شڪر ادا ڪري جو ان اها خوبي ۽ نيڪ عمل ڪرڻ جي توفيق عطا فرمائي آهي. پوءِ عمل ڪري ونڻ کان بعد خوف جي ڪيفيت طاري هئڻ گهرجي جو خبر ناهي ان جو اهو عمل بارگاهِ الاهي ۾ مقبول به آهي يا نه؟ جڏهن عمل جي قبوليت جو علم ئي ناهي ته ان عمل جي باري ۾ ٻين کي ٻڌائڻ ۽ ڏسڻ جو ڇا فائيدو؟ ها! جيڪڏهن اهو نيڪ عمل بارگاهِ الاهي ۾ مقبول آهي ته ان جي جزا ڏيڻ وارو پالڻهار ان کي خوب ڄاڻي ٿو تنهنڪري پنهنجي واتان پنهنجي خوبين ۽ نيڪين جو اظهار ڪري پنهنجي جانين کي سترو نه ٻڌايو وڃي. چو ته قرآنِ ڪريم ۾ ان جي ممانعت بيان ڪئي وئي آهي. سيپاري 27 سورة النجم جي آيت نمبر 32 ۾ ارشاد ٿئي ٿو:

فَلَا تُزَكُّوْا اَنْفُسَكُمْ هُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ اَتَقَى ﴿٣٢﴾

ترجمو: پوءِ توهان پنهنجي پاڻ واکاڻ نه ڪيو اهو خوب ڄاڻي ٿو جيڪي پرهيزگار آهن.

صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيْب! صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد

نيڪيون ظاهر ڪرڻ جا نقصان

پياريون پياريون اسلامي پيڙن! هن آيتِ ڪريمه ۾ الله پاڪ پنهنجي نيڪين کي فخر به طور بيان ڪرڻ کان منع ڪيو آهي، جيڪي پنهنجون نيڪيون ظاهر ڪنديون آهن اهي (1) تڪبر ۾ مبتلا ٿي سگهن ٿيون. (2) جيڪي پنهنجون نيڪيون ظاهر ڪن ٿيون، اهي حب جاه جي آفت ۾ گرفتار ٿي سگهن ٿيون. (3) جيڪي پنهنجون نيڪيون ظاهر ڪن ٿيون اهي خودپسندي

جي نحوست ۾ پئجي سگهن ٿيون. (4) نيڪيون ظاهر ڪرڻ سان نيڪيون لڪائڻ جي ثواب کان محرومي ٿي سگهي ٿي. پڻ (5) جيڪي پنهنجون نيڪيون ظاهر ڪن ٿيون اهي رياڪاري جي تباه ڪاري ۾ مبتلا ٿي سگهن ٿيون.

رياڪاريءَ جون تباه ڪاريون

ياد رکو! (1) رياڪاري ڪبيره گناه، حرام ۽ جهنم ۾ وٺي وڃڻ وارو ڪم آهي. (2) رياڪاري الله پاڪ ۽ ان جي رسول جي ناراضگيءَ جو سبب آهي. (3) رياڪاري سان اعمال برباد ٿي ويندا آهن. (4) رياڪاري وارو عمل الله پاڪ جي بارگاه ۾ قبول ناهي ٿيندو.

ريا ڪاريون سے سياه ڪاريون سے بچا يا الہی بچا يا الہی
(آدابِ طعام، ص ۲۲۸)

گناهن کي به لکايو

پياريون پياريون اسلامي پيڙيون! نيڪين کي لڪائڻ جي ترغيب ڏني وئي آهي، جڏهن ته گناهن کي لڪائڻ جو حڪم ڏنو ويو آهي. نيڪين کي ته انڪري لکايو ويندو آهي ته جيئن اهي تڪبر ۽ رياڪاري وغيره جي سبب ضايع نه ٿي وڃن جڏهن ته گناهن کي انڪري لکايو ويندو آهي جو اهي پهريان ئي کان الله پاڪ جي ناراضگي جو سبب هوندا آهن ۽ انهن کي ظاهر ڪرڻ جرئت ۽ دليري آهي تنهنڪري ان جو اظهار هرگز نه ڪيو وڃي. فتاويٰ شامي ۾ آهي:

إِظْهَارُ الْبُعْصِيَّةِ مَعْصِيَةٌ يَعْنِي گناه جو اظهار به گناه آهي. (رد المحتار، كتاب الصلاة، مطلب اذا أسلم المرء، ۶۵۰/۲)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جا ڪجهه طريقا

- (1) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ سڄي دل سان بارگاہِ الهي ۾ باڏائي دعا گهرو، چوٽه دعا جي برڪت سان بگڙيل ڪم سنورجي ويندا آهن. (2)
- نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ نيڪيون لکائڻ جي فضيلتن جو مطالعو ڪريو. (3) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ بزرگانِ دين ۽ حمٽُ اللهَ عَلَيْهِمُ اَجْمَعِينَ جي سيرت جي اخلاص سان ڀرپور ايمان افروز واقعن کي هر هر پڙهو. (4) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ اخلاص سان عمل ڪرڻ وارين کي ملندڙ نعمتن کي تصور ۾ آڻيو. (5) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ رياڪاري جي تباه ڪارين کي هر هر پڙهو. (6) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ مدني چينل تي نشر (Telecast) ٿيندڙ مختلف پروگرام ڏسڻ يا ٻڌڻ جي عادت بڻايو. (7) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ هفتيوار ستنن پري اجتماع ۾ پابندي سان شرڪت ڪريو. (8) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ مدني انعامات جو رسالو پري هر اسلامي مهيني جي پهرين تاريخ تي پنهنجي ذم داره اسلامي پيڻ کي جمع ڪرائڻ جو معمول بڻايو. (10) نيڪيون لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جي لاءِ عاشقانِ رسول اسلامي پيڻن جي صحبت اختيار ڪريو.

”نيڪياں ڇپايو“ مڪتبه المدينه جو هڪ نهايت ئي پيارو رسالو آهي جنهن ۾ نيڪيون لکائڻ جي باري ۾ آياتِ ڪريمه، احاديثِ مبارڪه، الله ڪريم جي نيڪ ٻانهن جا واقعا، اصلاح جو بهترين طريقو، نيڪين جي اظهار جون جائز صورتون، مخلص هئڻ جون علامتون ڪهڙيون آهن؟ ۽ تمام گهڻي معلومات لکيل آهي.

نوب مخلص بنوں، میں ریاست بچوں   ہو نگاہِ کرم، تاجدارِ حرم

(وسائلِ بخشش مرمم، ص ۲۴۹)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

بيانات ايپليڪيشن جو تعارف

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! الله ڪريم امتِ محمديه کي هر دور ۾ اهڙيون باڪمال هستيون عطا فرمايون جن نه صرف پاڻ نيڪي جو حڪم ۽ برائي کان منع ڪرڻ جو مقدس فريضو احسن انداز ۾ ادا ڪيو بلڪ مسلمانن کي پنهنجي ۽ سڄي دنيا جي ماڻهن جي اصلاح جي ڪوشش ڪرڻ جو ذهن ڏنو. انهن مان هڪ هستي شيخ طريقت، اميرِ اهل سنت، حضرت علامه مولانا محمد الياس عطار قادري دامت بَرَڪَاتُھُمُ الْعَالِيَه به آهن، کين جي اخلاص جي بدولت وڏي تيزي سان ماڻهو هن مدني تحريڪ جو حصو بڻجندا پيا وڃن. الْحَمْدُ لِلّٰهِ ڪروڙن جي تعداد ۾ ماڻهو اميراهلسنت جي فيضان سان فيضاب ٿي رهيا آهن. اميراهلسنت جي نيڪي جي دعوت جي انهيءَ مقدس جذبي جي تحت دعوتِ اسلامي جي مجلس ”آئي ٽي“ موبائل استعمال ڪرڻ وارن اسلامي پائرن ۽ پيڻرن لاءِ مختلف موبائل ايپليڪيشن بڻايون آهن جن ۾ مختلف طريقن سان امتِ مسلم جي رهنمائي ڪئي وئي آهي، هن ايپليڪيشنز ۾ بيانات جي هڪ ايپليڪيشن ”Islamic Speeches“ به آهي. هن ايپليڪيشن ۾ مختلف موضوعات تي بيانات موجود آهن. هن ايپليڪيشن مان اسلامي پائرن سان گڏوگڏ اسلامي پيڻرون به فائدو وٺي سگهن ٿيون. خاص طور تي هي ايپليڪيشن امام ۽ خطيب حضرات لاءِ انمول تحفو آهي، چوٽه هن ۾ مختلف موضوعات تي تيار ٿيل بيانات تحريري صورت ۾ موجود آهن. اڄ ئي هن ايپليڪيشن کي ڊائون لوڊ ڪري پنهنجي موبائل جي زينت بڻايو.

الله ڪرم ايسا ڪرے تجھ پہ جہاں میں اے دعوتِ اسلامی تری دھوم مچی ہو

بيان جو خلاصو

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! اڄ جي بيان ۾ اسان نيڪين لکائڻ جي باري ۾ فضائل ۽ برڪات، آياتِ قرآني، احاديثِ مبارڪ ۽ بزرگانِ دين جي واقعن سان گڏوگڏ تنهائي ۾ عبادت ڪرڻ جا فضائل، تلاوتِ قرآن جا آداب، رياڪاري جون تباهڪاريون ۽ پنهنجي عملن کي لکائڻ جو جذبو پيدا ڪرڻ جا طريقا ٻڌڻ جي سعادت حاصل ڪئي. الله پاڪ اسان کي گناهن کان بچڻ ۽

نيڪيون لکائڻ جو جذبو عطا فرمائي. اَمِين بِجَاهِ النَّبِيِّ الْأَمِينِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

پياريون پياريون اسلامي پيڻرون! بيان کي ختم ڪندي سنّت جي فضيلت ۽ ڪجهه سنّتون ۽ آداب بيان ڪرڻ جي سعادت حاصل ڪيان ٿي، تاجدار رسالت، شهنشاهه نُبُوْت، مصطفيٰ جانِ رحمت صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ جو فرمان جنتِ نشان آهي: جنهن منهنجي سنّت سان محبت ڪئي ان مون سان محبت ڪئي ۽ جنهن مون سان محبت ڪئي اهو جنت ۾ مون سان گڏ هوندو. ⁽¹⁾

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيبِ! صَلَّى اللهُ عَلَى مُحَمَّدٍ

سمهڻ جاڳڻ جون سنّتون ۽ آداب

اچو! شيخ طريقت، امير اهلستت دامت بركاتُهُمُ الغاليه جي رسالي ”101مدني گل“ مان سمهڻ جاڳڻ جون سنّتون ۽ آداب ٻڌون ٿيون: **◆ سمهڻ کان اڳ ۾ بستري کي چڱي طرح چنڊيو ته جيئن ڪا ايڏاءُ ڏيندڙ شيءِ وغيره هجي ته نڪري وڃي** **◆ سمهڻ کان اڳ هيءُ دعا پڙهي ونو: اَللّٰهُمَّ بِاسْمِكَ اَمُوْتُ وَاَحْيَا** **◆ عصر کان پوءِ نه سمهو عقل ختم ٿيڻ جو ڊپ آهي. فرمان مصطفيٰ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ: ”جيڪو شخص عصر کان پوءِ ستو ان جو عقل ختم ٿي ويو ته پاڻ کي ملامت ڪري.“ (مسند ابي**

1...مشكاة الصايح، ڪتاب الايمان، باب الاعتصام بالڪتاب والسنة، 1/97، حديث: 175

يعليٰ ج 4 ص 278 حديث (4897) ♦ منجهند جو قيلولو (ڪجهه دير ليتڻ) مستحب آهي. (فتاويٰ هندية، ۳۷۶/۵) ♦ صدرُ الشريعة، بدرُ الطريفة حضرت علامه مولانا محمد امجد علي اعظمي رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِ فرمائن ٿا؛ غالباً هي انهن ماڻهن جي لاءِ هوندو آهي جيڪي رات جو جاڳندا آهن، رات جو نمازون پڙهندا آهن، ذڪر الهي ڪندا ۽ ڪتاب پڙهن يا مطالعو ڪرڻ ۾ مشغول رهندا آهن ته جيئن رات جو جاڳڻ ۾ جيڪا ٽڪاوت ٿي سا قيلولتي سان ختم ٿي وڃي. (بهار شريعت ج 3 ص 435) ♦ ڏينهن جي ابتدائي حصي ۾ سمهڻ يا مغرب ۽ عشاء جي وچ ۾ سمهڻ مڪروه آهي. (عالمگيري ج 5 ص 376) ♦ سمهڻ لاءِ مستحب اهو آهي ته پاڪائي سان سمهي ۽ ڪجهه دير ساڄي پاسي هٿ ڳل جي هيٺان رکي قبلي ڏانهن منهن ڪري سمهي ۽ ان کان پوءِ ڪا به پاسي سمهي. (ايضا) ♦ ♦ سمهڻ وقت يادِ خدا ۾ مشغول هجي، تهليل، تسبيح ۽ تحميد پڙهي. (يعني لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، سُبْحَانَ اللَّهِ ، ۽ اَلْحَمْدُ لِلَّهِ جو ورد ڪندي رهي) ايسٽائين جو سمهي پوي انسان جنهن حالت تي سمهندو آهي ان تي ئي اٿندو آهي ۽ جنهن حالت تي مرندو آهي ان تي ئي قيامت جي ڏينهن اٿندو. (ايضا) ♦ جاڳڻ کان پوءِ هي دعا پڙهو: اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي اَحْيَانَا بَعْدَ مَا اَمَاتَنَا وَ اِلَيْهِ النُّشُورُ. (بخاري، ۱۹۶/۴، حديث: ۶۳۲۵) ترجمو: سڀ تعريفون الله عَزَّوَجَلَّ جي لاءِ آهن جنهن اسان کي مارڻ کان پوءِ زندهه ڪيو ۽ انهيءَ ڏانهن موٽي وڃڻو آهي. ♦ ♦ جڏهن چوڪري يا چوڪريءَ جي جمار ڏهه سال ٿئي ته انهن کي الڳ الڳ سمهارڻ گهرجي. (درمختار و رد المحتار ج 9 ص 629)

طرح طرح جون هزارين سنتون سکڻ جي لاءِ **مكتبة المدينة** جي شايع ٿيل ڪتاب 312 صفحن تي مشتمل ڪتاب ”بهار شريعت“ حصو 16 ۽ 120 صفحن جو ڪتاب ”سنتين اور آداب“ هديو ڏئي حاصل ڪيو ۽ پڙهو.

ايندڙ هفتيوار اجتماع جي بيان جون جهلڪيون

پياريون پياريون اسلامي پيئرون! اِن شَاءَ اللهُ! ايندڙ هفتيوار اجتماع جو موضوع هوندو: ”ايمان جي سلامتي“ جنهن ۾ اسان ٻڌنديون سين ته قرآن و حديث ۾ ايمان تي ثابت قدم رهڻ جي ڪيتري قدر تاڪيد بيان ڪئي وئي آهي، هڪ مسلمان کي ايمان جي سلامتي جي لاءِ ڪيتري قدر مندرهه جي ضرورت آهي، اسان جا بزرگ سڳورا ايمان جي حفاظت جي لاءِ ڪيترو فڪر مند رهندا هئا، آخرت ۾ نجات جي لاءِ ڪهڙيون تدبيرون اختيار ڪيون وڃن ان کان علاوه ڪجهه اهڙا معاملو به بيان ڪيا ويندا جيڪي ايمان جي لاءِ نقصان ده آهن. لهن! آئنده اربع به اجتماع ۾ حاضري جي نيت ڪريو، نه صرف پاڻ اچڻ جي بلڪ انفرادي ڪوشش ڪري ٻين کي به گڏ آڻڻ جي نيت ڪريو ۽ هت ڪڍي چئو: اِن شَاءَ اللهُ

صَلُّوْا عَلَي الْحَبِيْب!   صَلَّى اللهُ عَلَي مُحَمَّد